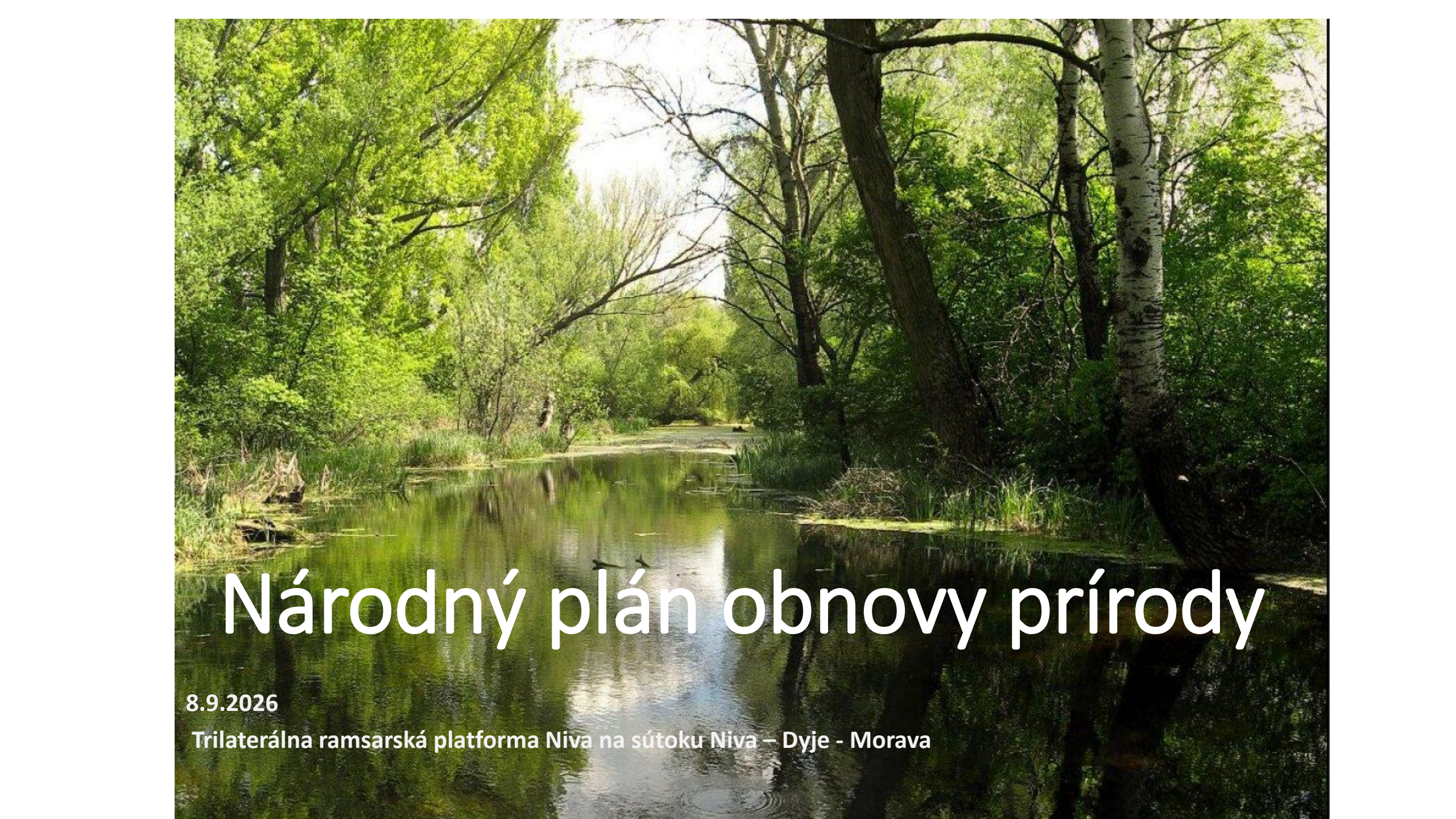

Národný plán obnovy prírody

8.9.2026

Trilaterálna ramsarská platforma Niva na sútoku Niva – Dyje - Morava

Národný plán obnovy prírody

- Povinnosť vypracovať plán vyplýva z **Nariadenia Európskej únie č. 2024/1991** (tzv. *Nature Restoration Law*), ktoré vstúpilo do platnosti v **auguste 2024**.
- **má odpovedať na otázku, ako konkrétne bude každý štát obnovovať poškodenú prírodu na svojom území.**
- Cieľom je **zlepšiť stav prírody, podporiť biodiverzitu a zároveň zvýšiť odolnosť krajiny voči klimatickým zmenám**, a to spôsobom, ktorý je dlhodobovo udržateľný a zosúladený s využívaním územia.
- Cieľom plánu obnovy prírody je obnovovať :
 - do roku 2030 - 30 % poškodených biotopov
 - do roku 2040 - 60 % poškodených biotopov
 - do roku 2050 - až 90 % poškodených biotopov

Oblasti, ktorým sa národné plány o obnove prírody venujú sú:

- Článok 4 - **Obnova suchozemských, pobrežných a sladkovodných ekosystémov**
- Článok 6 - **Energia z obnoviteľných zdrojov**
- Článok 7 - **Národná obrana**
- Článok 8 - **Obnova mestských ekosystémov**
- Článok 9 - **Obnova prirodzeného prepojenia riek a funkcií záplavových území**
- Článok 10 - **Obnova populácií opeľovačov**
- Článok 11 - **Obnova poľnohospodárskych ekosystémov**
- Článok 12 - **Obnova lesných ekosystémov**
- Článok 13 - **Výsadba troch miliárd ďalších stromov v EÚ**

Hlavné body a ciele článku 9

- **Obnova voľne tečúcich riek:** Kľúčovým celoeurópskym cieľom je do roku 2030 obnoviť aspoň **25 000 km** riek tak, aby voľne tiekli.
- **Mapovanie a odstraňovanie bariér:** Členské štáty (vrátane Slovenska) musia vypracovať podrobný zoznam umelých prekážok (napr. nefunkčné hate, priehrady či hrádze) na povrchových vodách. Následne určia, ktoré z nich je potrebné odstrániť pre obnovu migračných trás rýb a vodných živočíchov.
- **Priorita pre zastarané stavby:** Pri odstraňovaní bariér sa prednostne riešia tie stavby, ktoré už stratili svoju socioekonomickú funkciu – teda už neslúžia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, vnútrozemskú plavbu či zásobovanie vodou.
- **Revitalizácia záplavových území:** Opatrenia smerujú k tomu, aby sa rieky opäť prirodzene prepojili so svojimi nivami a záplavovými oblasťami, čo pomáha pri prirodzenej ochrane pred povodňami a bojuje proti suchu.

Z čoho sme vychádzali

Pre plnenie cieľov obnovy prirodzeného prepojenia riek a prirodzených funkcií súvisiacich záplavových území v rámci Národného plánu obnovy prírody (NPOP) sa vychádzalo:

- z Vodného plánu Slovenskej republiky 2021 – 2027 (VPSR)
- „Pasportizácia riečnych ramien vhodných na revitalizáciu ŠOP SR - 1. etapa“ (2020), ktorá obsahuje koncepčný návrh prepojenia ramien v nížinách Borská, Podunajská a Východoslovenská nížina.

Výber bariér

- 1) Bariéry, ktoré sú vo VPSR na roky 2021 – 2027
- 2) Bariéry navrhnuté orgánom ochrany prírody (ŠOPSR, národné parky)
- 3) Bariéry navrhnuté na odstránenie alebo spriechodnenie v rôznych štúdiách alebo projektoch z hľadiska potrieb ochrany prírody.

Posúdenie opatrenia

Posudzovalo sa:

- z dôvodu straty jej účelu (odber vody, priemysel atď.)
- z dôvodu poškodenie (rozpadnutá stavba)

Posúdenie spôsobu odstránenia/sprietočnenia

Posudzovalo sa, či je možné bariéru:

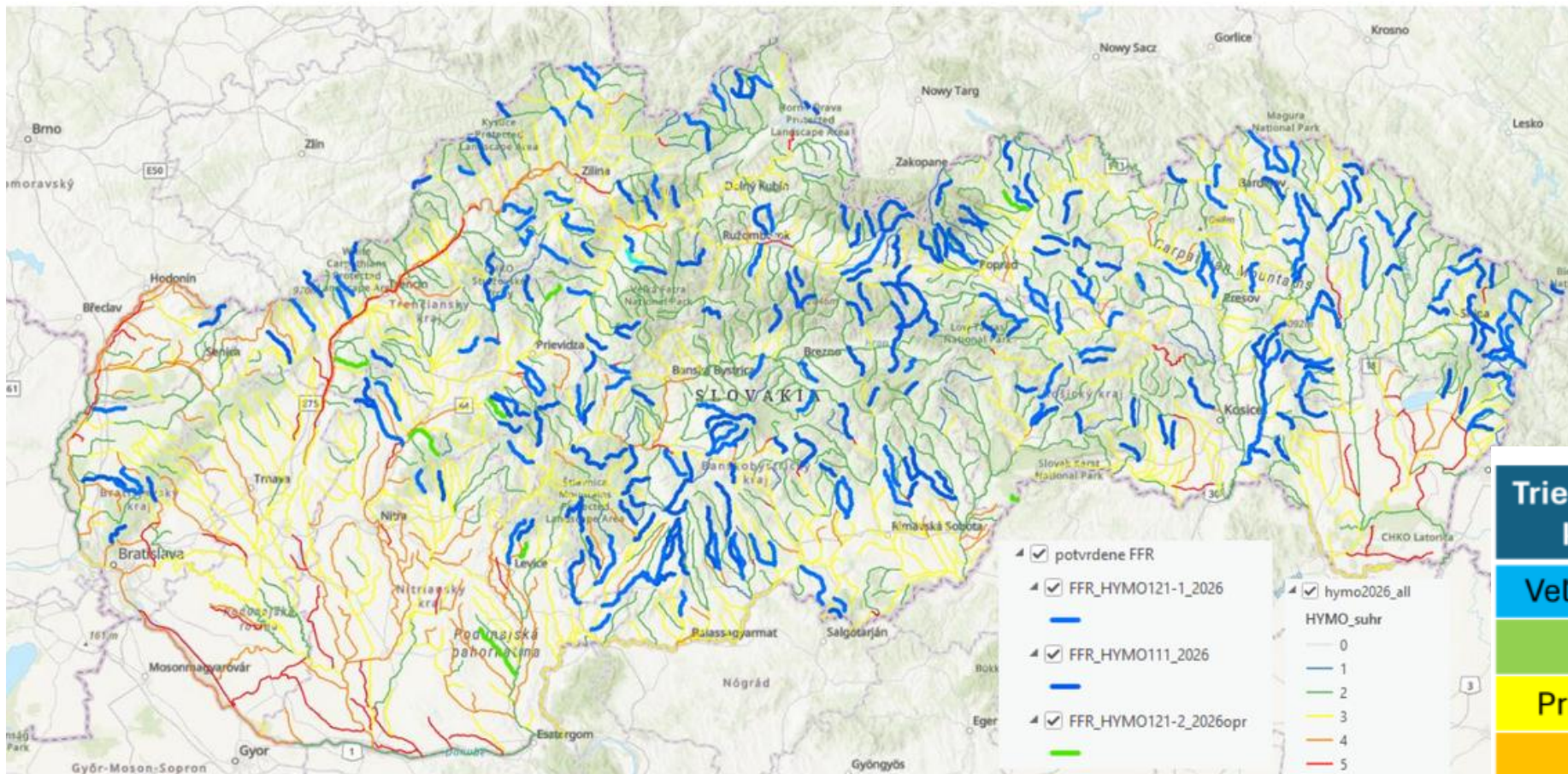
- úplne/čiastočne odstrániť
- úplne/čiastočne spriechodniť

Potenciál pre obnovu voľne tečúcich tokov

Pre stanovení voľne tečúcich úsekov tokov sme vychádzali z analýzy výsledkov hmo hodnotenia vodných útvarov pre Vodný Plán SR.

Vybrali sa 3 hodnotenia: hydrologia, morfológia a konektivita

Trieda HYMO kvality	Trieda HYMO kvality
Veľmi dobrá	1
Dobrá	2
Priemerná	3
Zlá	4
Veľmi zlá	5

POVODIE	kod	st_kod	TYP	c_skup	nazov_vu	geogr_na zov	rkm_od	rkm_do	dĺzka	CHARAK TER	zmeny_vy medz	Hydrologia	Morfologia	Konektivita	HYMO_s uhr	vzd
Bodva	SKA0018		K2M		BORZOV P	Borzov	8.30	0.00	8.30	PR	zmena typu	1	1	1	1	
Bodva	SKA0022		K2M		ZLATIN	Zlatín	8.30	0.00	8.30	PR		1	1	1	1	
Bodva	SKA0030		K2M		SLANÝ PO	Slaný potok	7.50	0.00	7.50	PR		1	1	1	1	
Bodva	SKA0035		K2M		MIGLINČ	Miglinč	7.50	0.00	7.50	PR		1	1	1	1	
Bodrog	SKB0009		K2S		CHOTČIA NKA	Chotčianka	10.60	0.00	10.60	PR		1	1	1	1	
Bodrog	SKB0036		K3M		HERMANO	Hermanovsk	10.80	7.60	3.20	PR		1	1	1	1	
Bodrog	SKB0045		K2M		LOMNICA-2	Lomnica	16.80	5.90	10.90	PR		1	1	1	1	
Bodrog	SKB0064		K2M		KURIMKA	Kurimka	9.40	0.00	9.40	PR		1	1	1	1	
Bodrog	SKB0068		K2M		ŠIVARNÁ	Šivarná	6.65	0.00	6.65	PR		1	1	1	1	

Stanovenie východzej hodnoty:

- Východisková hodnota pre FFR pre rok 2020 bola stanovená na základe tzv. hydromorfologického hodnotenia vodných útvarov, ktoré je súčasťou VPSR.
- Vychádza z predpokladu, že za FFR možno považovať iba vodný útvar, ktorý má hodnotenie 1 pre hydrologickú zložku, hodnotenie 1 pre morfológickú zložku a hodnotenie 1 pre zložku prepojenia, t. j. komplexné hydromorfologické posúdenie

- Hydrologia 1
- Morfológia 1
- Konektivita 1
- Hymo suhrnné 1

Celková dĺžka vodných útvarov bez hymo vplyvov – celková dĺžka je 1394 km, t.j. 615 úsekov vodných tokov

Potenciál pre obnovu voľne tečúcich tokov

Pri jeho určovaní sa vychádzalo z hodnotenia stavu vodných útvarov. K jednotlivým bariéram bol prisúdený stav vodného útvaru. A to z hľadiska hydromorfológie, morfológia, konektivity a komplexného hymo hodnotenia

kod_VU	Hydrologia	Morfologia	Konektivita	HYMO_suhm	povodie	Tok	Obec	rkm	typ_bariery	opis	opatrenie	
SKW0015	3	3	5	3	Povodie dolného Váhu, odštepny závod	Váh	Doný Dudváh	Čierny Brod	2,741	Hať	spriechodnenie bariéry vo forme pevného stupňa, ktorý slúži na vzdutie vody na odber do Salibského Dudváhu.	Odstránenie
SKN0141	2	2	5	3	Povodie dolného Váhu, odštepny závod	Váh	Chrenovka Žitava	Dolný Oháj	2,065	Hydrouzol	spriechodnenie bariéry vo forme nefunkčnej sklápacej klapky, zabezpečenie dotovania dolného úseku Chrenovky cez odberný objekt do Starej Žitavy a zároveň možnosti prevedenia povodňových prietokov z preložky Žitavy do Starej Žitavy	Odstránenie
SKN0141	2	2	5	3	Povodie dolného Váhu, odštepny závod	Váh	Chrenovka	Vlkaš	6,900	Hydrouzol	spriechodnenie bariéry vo forme nefunkčnej sklápacej klapky a zároveň zabezpečenie trvalého prietoku v Žitave a sezónneho zavodnenia Chrenovky cez existujúci odberný objekt	odstránenie
SKN0019	3	3	5	3	Povodie dolného Váhu, odštepny závod	Váh	Žitava	Lúčnica nad Žitavou Vajka nad Žitavou	16,72	hať	spriechodnenie bariéry vo forme nefunkčnej sklápacej klapky a zároveň vybudovania odberného objektu do existujúceho starého ramena	Revitalizácia
SKN0019	3	3	5	3	Povodie dolného Váhu, odštepny závod	Váh	Žitava	Žitavce	16,7	Staré rameno	spriechodnenie migračnej bariéry vo forme hate využitím (zavodnením) starého ramena	Spriechodnenie

kod	st_kod	TYP	c_skup	nazov_vu	geogr_nazov	rkm_od	rkm_do	dĺzka	CHARAKTER	zmeny_vy medz	Hydrologia	Morfologia	Konektivita	HYMO_s uhr	vysycha vy	EP	ES	spolu
SKA0001		K2M		BODVA	Bodva	48.50	35.80	12.70	PR		2	1	2	1			2	H
SKA0002		K2S		BODVA	Bodva	35.80	0.00	35.80	PR	návrh opatrení	2	2	4	3	2		2	H
SKA0003		K1M		STARÁ BODVA	Stará Bodva	5.10	0.00	5.10	PR	zmena typu	3	1	1	1			2	M
SKA0004		K3M		IDA	Ida	53.50	41.25	12.25	PR		1	1	4	2			2	H
SKA0005		K2M		IDA	Ida	37.60	13.70	23.90	HMWB		3	3	5	4		4		H
SKA0006		K1S		IDA	Ida	13.70	0.00	13.70	HMWB	zmena typu	3	4	1	3		3		H
SKA0009		K1S		TURŇA	Turňa	26.00	0.00	26.00	PR	zmena typu	3	3	4	3			3	M
SKA0011		K2M		ZLATNÁ	Zlatná	8.60	0.00	8.60	PR	zmena typu, návrh opatrení	2	1	5	2				L
SKA0013		K2M		ZÁBAVA	Zábava	8.10	0.00	8.10	PR		2	1	2	1			3	H
SKA0014		K2M		ČEČEJOVSKÝ	Čečejevský	24.80	0.00	24.80	HMWB		1	3	2	3		3		H
SKA0017		K2M		OLŠAVA-1	Olšava	9.10	0.00	9.10	PR	návrh	1	3	3	2			2	H

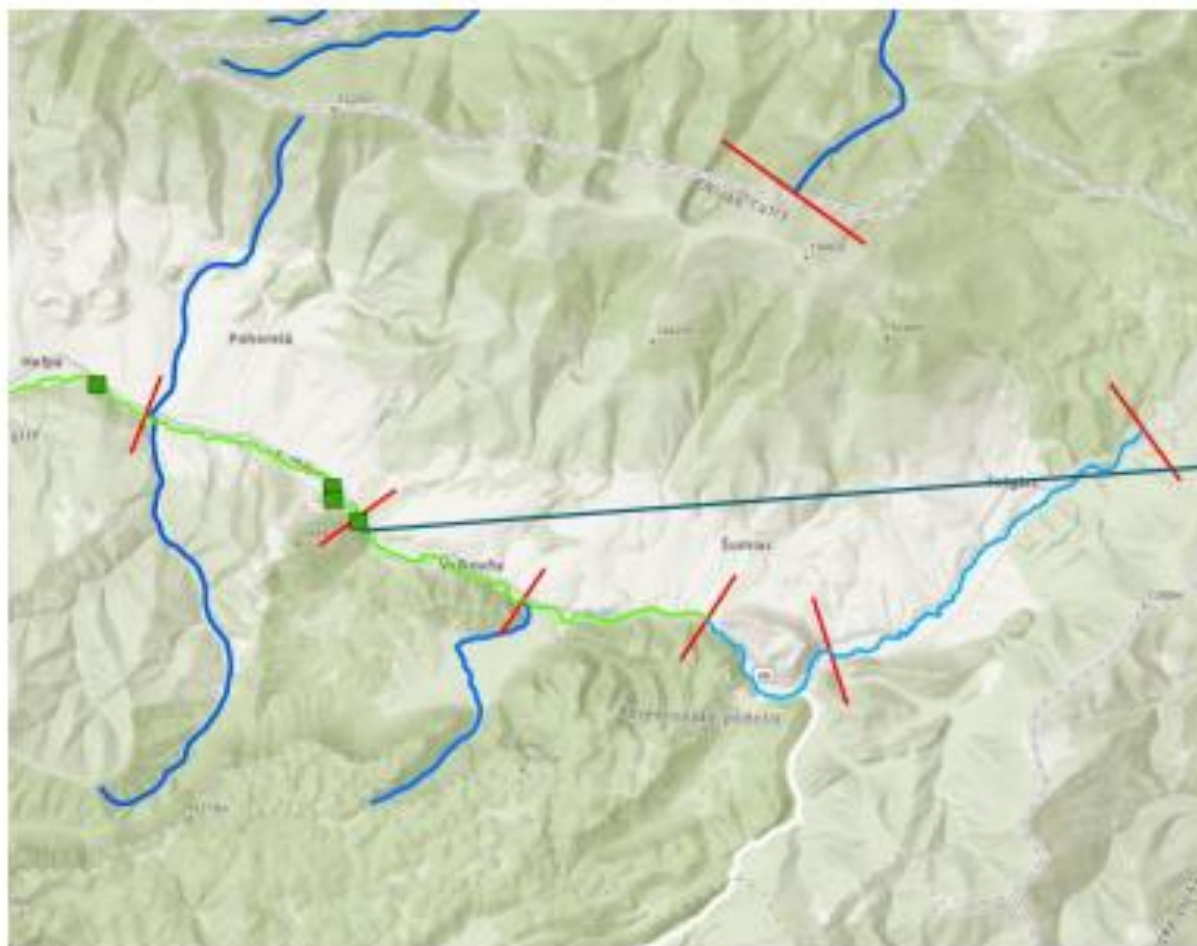
Hodnotiace kritéria na
určenie potenciálu pre
obnovu voľne tečúcich riek :

- Hydrologia: 1
- Morfológia: 1,2
- Hymo súhrn: 1,2,3

Potenciál pre obnovu FFR

Bariéry navrhnuté ŠOP SR

Homogénne úseky Hron

SKR0001 **Príklad 1**

nazov_vu_1	Hron
geogr_nazo	Hron
rkm_od	280
rkm_do	255
dĺzka	25
CHARAKTER	PR
zmeny_vyme	zmena typu
Hydrologia	1
Morfologia	1
Konektivita	4
HYMO_suhr	2

Obsolete bariéra,
realizácia máj 2026

Odstránená bariéra Pohorelská Maša

Large scale connectivity check!
Všetky bariéry pod tým by mali byť
priechodné

Potenciál pre obnovu FFR

Bariéry navrhnuté ŠOP SR

SKR0012

nazov_vu_1	SLATINA
geogr_nazo	Slatina
rkm_od	4,7
rkm_do	0
dlzka	4,7
CHARAKTER	HMWB
zmeny_vyme	
Hydrologia	3
Morfologia	3
Konektivita	4
HYMO_suhr	5

Príklad 3

- Už je projektová dokumentácia, stavebné povolenie,
- Realizácia do dec. 2027

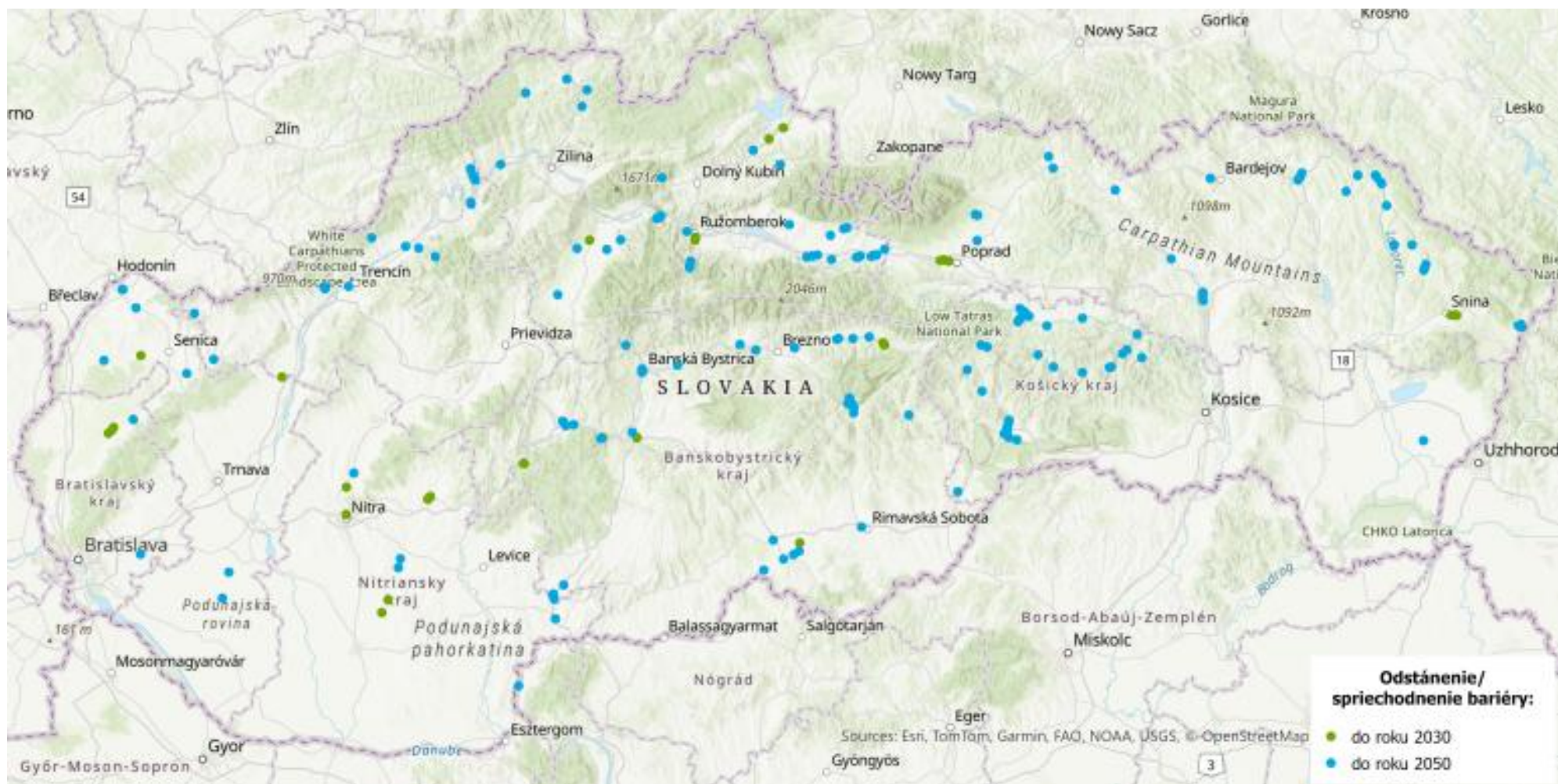
Nebude FFR!

Výrazne zregulovaný úsek

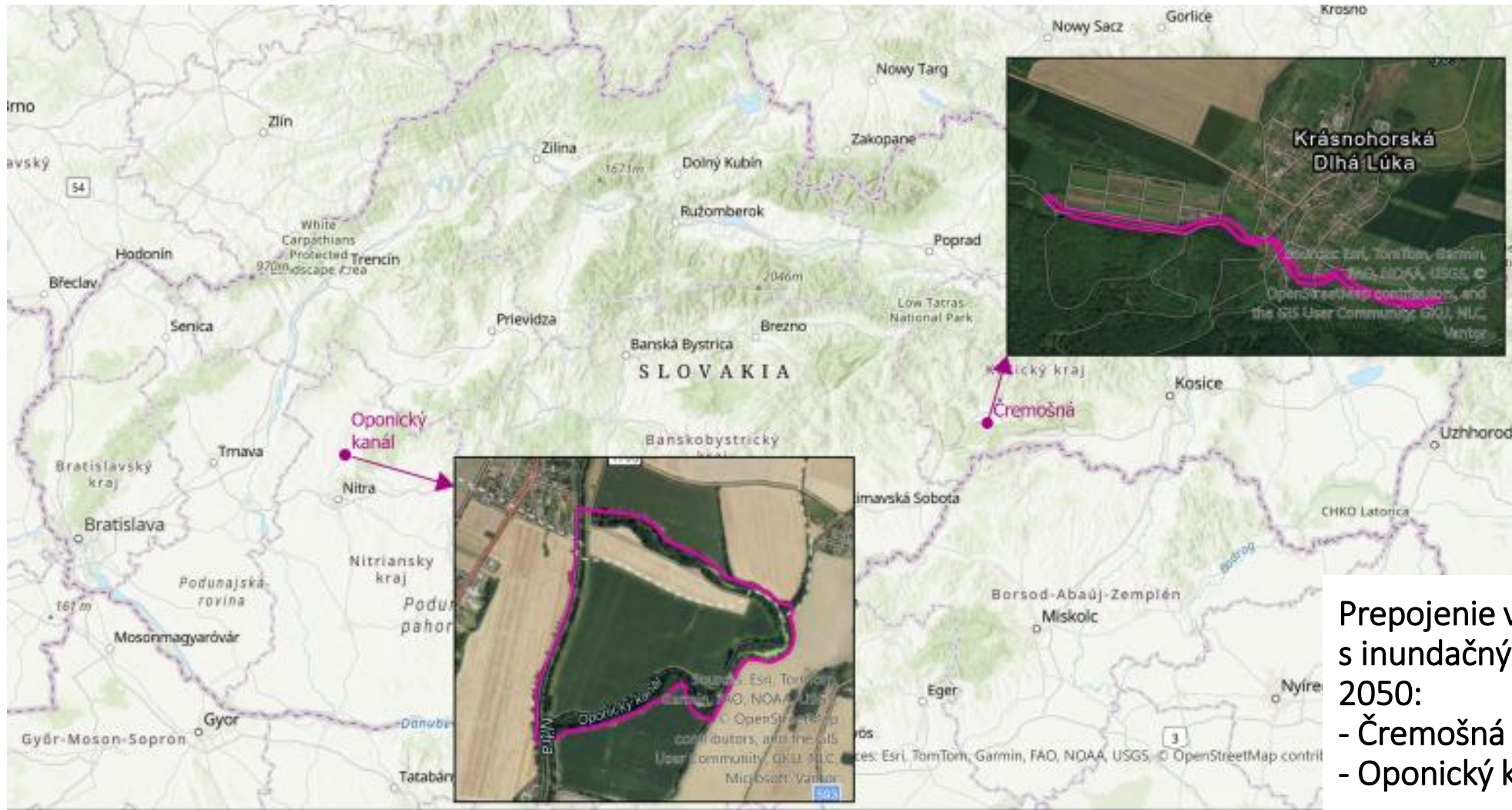
Spriechodnenie potrebné (priorita – sútok) – Vodný Plán SR
Aj pre Zolnú a Hučavu – aby boli FFR - **Large scale connectivity check!**

Výsledok

Do roku 2030 - plánujeme odstrániť/spriechodniť **38** bariér.
Do roku 2050 - plánujeme odstrániť/spriechodniť **195** bariér.
Dokopy 233 bariér.

Laterálna konektivita:

Prepojenie vodného toku
s inundačným územím do roku
2050:

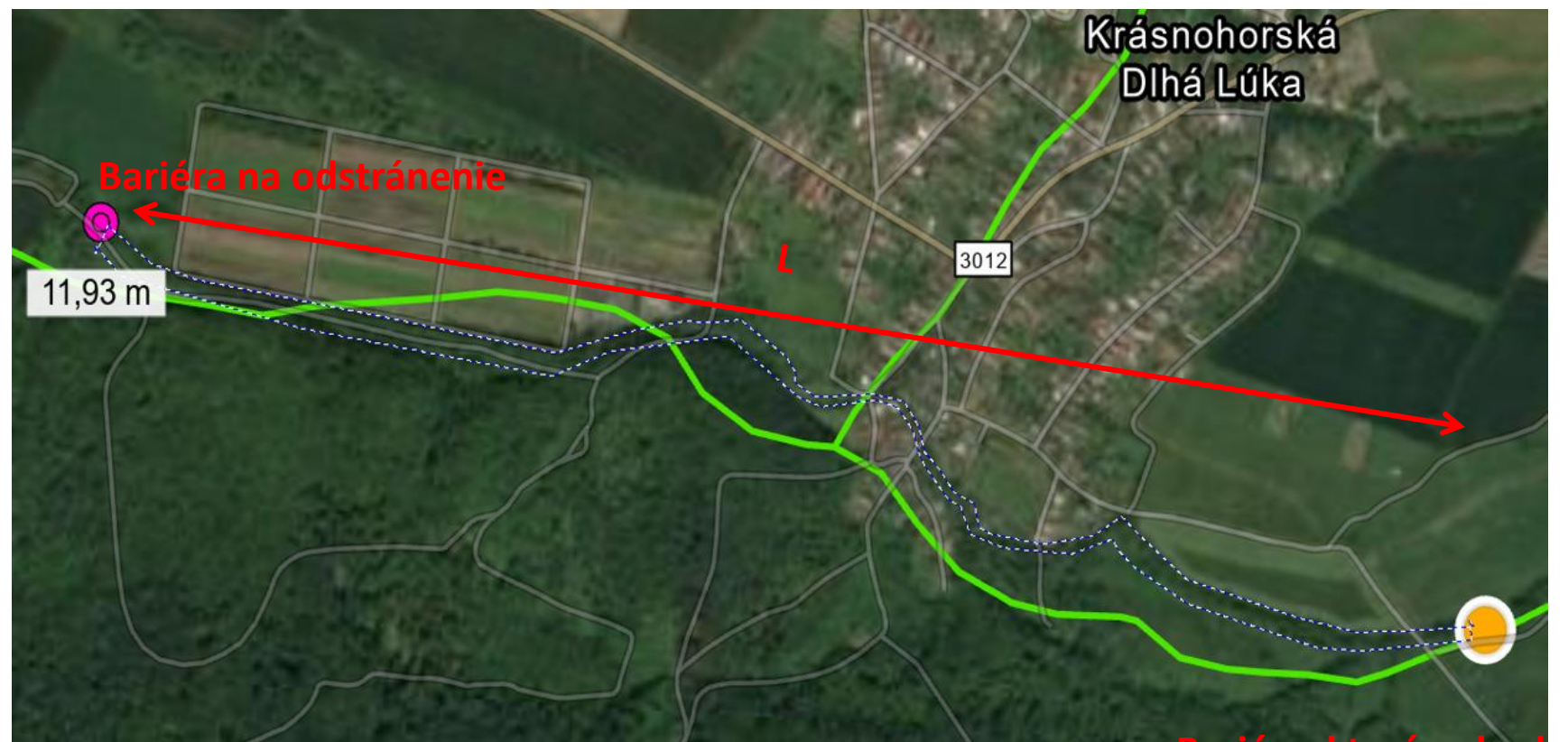
- Čremošná
- Oponický kanál

Určenie dĺžky voľne tečúci riek

Dĺžka voľne tečúcej rieky „L“ je definovaná ako úsek vodného toku od bariéry určenej na odstránenie/spriechodnenie po prvú bariéru, ktorá nebude odstránená

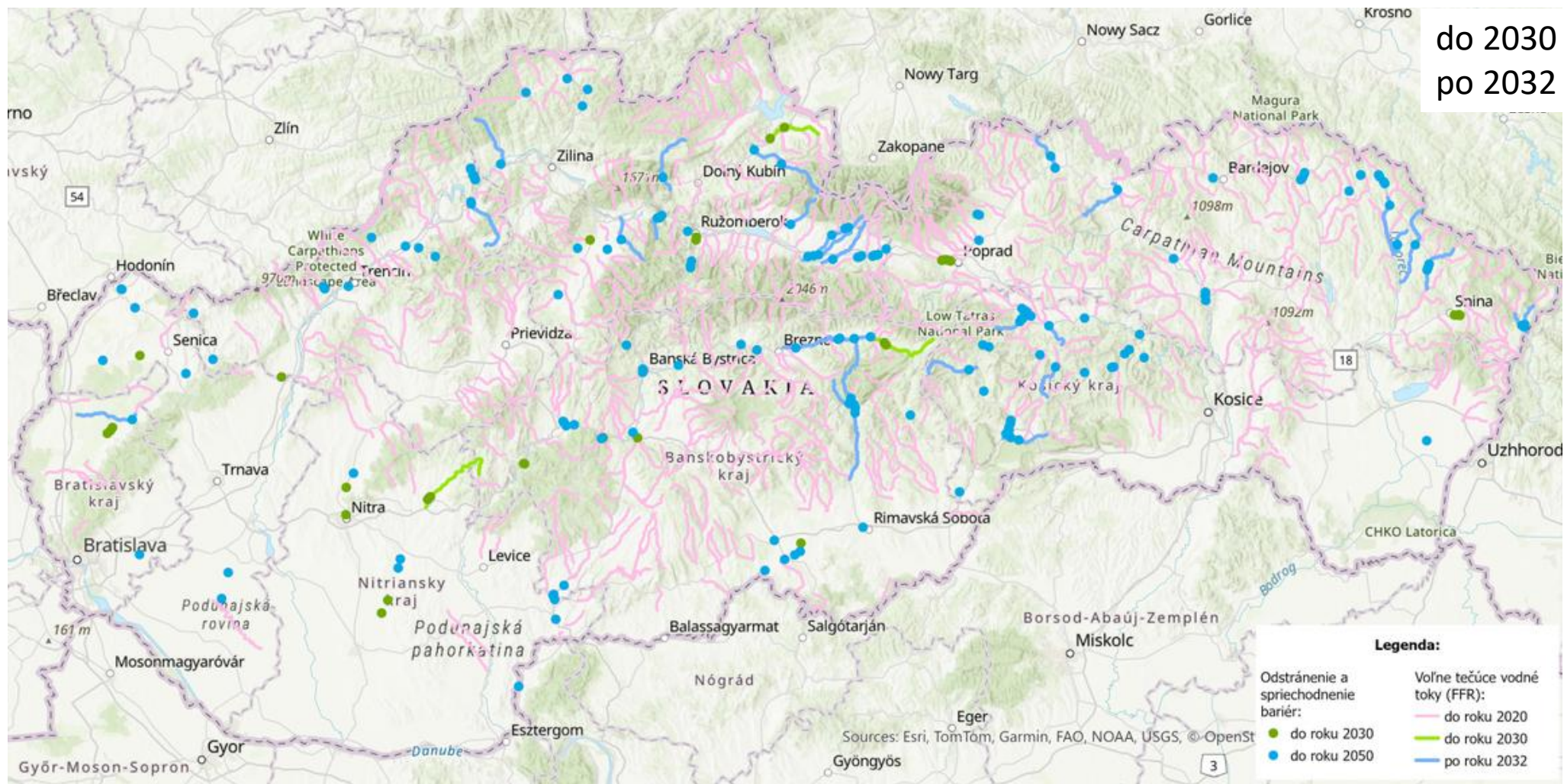
Takýmto spôsobom sme stanovili:

- dĺžku voľne tečúcej rieky do roku 2030 – 72 km
- dĺžku voľne tečúcej rieky do roku 2050 – 390 km

Bariéra, ktorá nebude odstránená

Celkový úsek voľne tečúcich vodných tokov

Určenie plochy na zlepšenie prirodzených funkcií záplavových území

Orientačnú celkovú plochu, na ktorú sa vzťahujú opatrenia na obnovu potrebné na zlepšenie prirodzených funkcií súvisiacich záplavových oblastí sme určili ako plochu v okolí vodného toku

Týmto spôsobom sme stanovili:

- Plochu na zlepšenie prirodzených funkcií súvisiacich záplavových oblastí do roku 2050 - 1,17 km²

A photograph of a narrow, shallow stream flowing through a dense forest. The water is clear, reflecting the surrounding green foliage and trees. The banks are covered in moss and small plants. Large tree trunks frame the stream on both sides. The overall atmosphere is peaceful and natural.

Ďakujem za pozornosť